

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

HOÀNG VĂN HÙNG

**ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP NÂNG
CAO HIỆU QUẢ SỬ DỤNG ĐẤT SẢN XUẤT NÔNG
NGHIỆP TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN VĂN QUAN,
TỈNH LẠNG SƠN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Thái Nguyên, 2016

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

HOÀNG VĂN HÙNG

**ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP NÂNG
CAO HIỆU QUẢ SỬ DỤNG ĐẤT SẢN XUẤT NÔNG
NGHIỆP TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN VĂN QUAN,
TỈNH LẠNG SƠN**

Ngành : Quản lý đất đai

Mã số : 60 85 01 03

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. NGUYỄN NGỌC NÔNG

Thái Nguyên, 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu do chính tôi thực hiện. Các số liệu sơ cấp và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa được ai công bố trong bất cứ công trình nào khác.

Tác giả

Hoàng Văn Hùng

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành đề tài tốt nghiệp này, ngoài sự nỗ lực phấn đấu của bản thân, tôi còn nhận được sự giúp đỡ, động viên, chỉ bảo của các thầy cô, bạn bè, đồng nghiệp và người thân.

Nhân dịp này, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới PGS.TS Nguyễn Ngọc Nông giảng viên Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên người đã luôn theo sát, tận tình hướng dẫn, chỉ bảo tôi trong suốt quá trình thực hiện luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn toàn thể các thầy cô giáo trong phòng đào tạo, Khoa Quản lý Tài nguyên, Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã luôn giúp đỡ tạo mọi điều kiện cho tôi trong thời gian qua.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban lãnh đạo và cán bộ Ủy ban nhân dân huyện Văn Quan, phòng Tài nguyên và Môi trường, Chi nhánh Văn phòng Đất đai, Phòng Tài chính - Kế hoạch và UBND các xã trên địa bàn huyện Văn Quan, cùng tất cả các bạn bè đã giúp đỡ tôi hoàn thành đề tài này.

Cuối cùng tôi xin cảm ơn sâu sắc tới gia đình đã động viên, tạo mọi điều kiện về vật chất cũng như tinh thần trong suốt quá trình tôi thực hiện đề tài này.

Một lần nữa tôi xin chân trọng cảm ơn và cảm tạ !

Văn Quan, tháng 09 năm 2016

Tác giả

Hoàng Văn Hùng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	viii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu của đề tài	2
2.1. Mục tiêu tổng quát	2
2.2. Mục tiêu cụ thể.....	2
2.3. Ý nghĩa của đề tài.....	2
CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU NGHIÊN CỨU	4
1.1. Cơ sở lý luận về hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp	4
1.1.1. Cơ sở lý luận về đất nông nghiệp.....	4
1.1.1.1. Khái niệm và phân loại đất nông nghiệp.....	4
1.1.1.2. Vai trò và ý nghĩa của đất nông nghiệp	5
1.1.1.3. Đặc điểm kinh tế của đất nông nghiệp.....	6
1.1.1.4. Sử dụng đất nông nghiệp.....	8
1.1.1.5. Quan điểm sử dụng đất bền vững	9
1.1.1.6. Loại hình sử dụng đất.....	11
1.1.2. Khái niệm	12
1.1.2.1. Hiệu quả	12
1.1.2.2. Sử dụng đất.....	13
1.1.2.3. Hiệu quả sử dụng đất.....	13
1.1.3. Một số vấn đề về hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp	14
1.1.3.1. Hiệu quả kinh tế	14
1.1.3.2. Hiệu quả xã hội	16

1.1.3.3. Hiệu quả môi trường	17
1.2. Cơ sở pháp lý	18
1.2.1. Văn bản pháp quy của Trung ương	18
1.2.2. Văn bản pháp quy của tỉnh Lạng Sơn	19
1.3. Cơ sở thực tiễn về nâng cao hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp.....	20
1.3.1. Một số nghiên cứu trên thế giới	20
1.3.2. Một số nghiên cứu tại Việt Nam	23
1.4. Bài học kinh nghiệm sử dụng đất nông nghiệp bền vững.....	30
1.4.1. Bài học kinh nghiệm	30
1.4.2. Kết luận	32
CHƯƠNG 2: ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP	
NGHIÊN CỨU.....	33
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	33
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu.....	33
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu.....	33
2.2. Địa điểm và thời gian nghiên cứu	33
2.2.1. Địa điểm nghiên cứu	33
2.2.2. Thời gian nghiên cứu	33
2.3. Nội dung nghiên cứu	33
2.3.1. Đánh giá điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội có liên quan đến sử dụng đất nông nghiệp trên địa bàn huyện Văn Quan.....	33
2.3.2. Nghiên cứu thực trạng sử dụng đất nông nghiệp Văn Quan.....	33
2.3.3. Đánh giá hiệu quả các loại hình sử dụng đất nông nghiệp huyện Văn Quan	34
2.3.3.1. Hiệu quả kinh tế	34
2.3.3.2. Hiệu quả xã hội	34
2.3.3.3. Hiệu quả môi trường	34
2.3.4. Định hướng và đề xuất các giải pháp nâng cao hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp trên địa bàn huyện Văn Quan tỉnh Lạng Sơn.....	34
2.4. Phương pháp nghiên cứu.....	35
2.4.1. Phương pháp thu thập số liệu thứ cấp.....	35

2.4.2. Phương pháp thu thập số liệu sơ cấp.....	35
2.4.3. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu.....	35
2.4.4. Phương pháp đánh giá hiệu quả các loại hình sử dụng đất.....	36
2.4.4.1. Đánh giá hiệu quả kinh tế.....	36
2.4.4.2. Đánh giá hiệu quả xã hội.....	37
2.4.4.3. Đánh giá hiệu quả môi trường.....	38
CHƯƠNG 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU.....	40
3.1. Điều kiện tự nhiên - kinh tế - xã hội	40
3.1.1. Điều kiện tự nhiên	40
3.1.1.1. Vị trí địa lý	40
3.1.1.2. Địa hình	41
3.1.1.3. Khí hậu	41
3.1.1.4. Thủy văn.....	42
3.1.1.5. Tài nguyên thiên nhiên.....	42
3.1.2. Thực trạng phát triển kinh tế - xã hội.....	45
3.1.3. Đánh giá thuận lợi và hạn chế của điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội tác động tới sản xuất nông nghiệp	48
3.2. Thực trạng sử dụng đất nông nghiệp của huyện Văn Quan.....	49
3.2.1. Hiện trạng sử dụng tài nguyên đất huyện Văn Quan	49
3.2.2. Hiện trạng sử dụng đất nông nghiệp huyện Văn Quan năm 2016	52
3.2.2.1. Hiện trạng sử dụng đất nông nghiệp huyện Văn Quan	52
3.2.2.2. Cơ cấu mùa vụ.....	53
3.2.2.3. Diện tích, năng suất, sản lượng	55
3.2.3. Các loại hình sử dụng đất nông nghiệp.....	57
3.3. Đánh giá hiệu quả các loại hình sử dụng đất nông nghiệp chính của huyện Văn Quan.....	59
3.3.1. Hiệu quả kinh tế	59
3.3.2. Hiệu quả xã hội	66
3.3.3. Hiệu quả môi trường	70

3.4. Định hướng và đề xuất các giải pháp nâng cao hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp trên địa bàn huyện Văn Quan tỉnh Lạng Sơn.....	74
3.4.1. Quan điểm chủ yếu nâng cao hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp.....	74
3.4.2. Đề xuất các loại hình sử dụng đất có triển vọng của huyện.....	74
3.4.2.1. Nguyên tắc lựa chọn.....	74
3.4.2.2. Tiêu chuẩn lựa chọn.....	74
3.4.2.3. Lựa chọn các loại hình sử dụng đất.....	75
3.4.3. Đề xuất một số giải pháp thực hiện.....	75
3.4.3.1. Giải pháp về chính sách và quản lý.....	75
3.4.3.2. Giải pháp khoa học kỹ thuật (người dân, cá nhân thực hiện).....	76
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	77
1. Kết luận.....	77
2. Kiến nghị.....	78
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	79
I. Tài liệu tiếng Việt.....	79
II. Tài liệu tiếng Anh.....	81
PHỤ LỤC	

DANH MỤC VIẾT TẮT

BVTV	Bảo vệ thực vật
CNH	Công nghệ hóa
HDH	Hiện đại hóa
GTSP	Giá trị sản phẩm
UBND	Ủy ban nhân dân
TB	Trung bình
SD	Sử dụng
LĐ	Lao động
LUT	Loại hình sử dụng đất
NĐ	Nghị định
NNP	Đất nông nghiệp
SXN	Đất sản xuất nông nghiệp
GTSX	Giá trị sản xuất
GTNC	Giá trị ngày công
TTCN	Tiểu thủ công nghiệp
HTX	Hợp tác xã
ATTP	An toàn thực phẩm
KHHGD	Kế hoạch hóa gia đình

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1: Phân cấp chỉ tiêu đánh giá hiệu quả kinh tế	37
Bảng 2.2: Phân cấp chỉ tiêu đánh giá hiệu quả xã hội	38
Bảng 2.3: Phân cấp chỉ tiêu đánh giá hiệu quả môi trường	39
Bảng 3.1: Tình hình biến động dân số qua một số năm phân theo giới tính và phân theo thành thị, nông thôn	47
Bảng 3.2: Phân theo khu vực và vùng miền của các đơn vị hành chính huyện Văn Quan năm 2015.....	50
Bảng 3.3: Thực trạng sử dụng đất đai của huyện Văn Quan năm 2015	51
Bảng 3.4: Hiện trạng sử dụng đất nông nghiệp của huyện Văn Quan năm 2015	52
Bảng 3.5: Diện tích, năng suất, sản lượng của một số cây trồng chính của huyện Văn Quan.....	55
Bảng 3.6: Các loại hình sử dụng đất nông nghiệp chủ yếu huyện Văn Quan	58
Bảng 3.7: Tổng hợp số liệu điều tra các giống cây trồng trong 1 năm	60
Bảng 3.8: Năng suất trung bình, giá sản phẩm trên thị trường	61
Bảng 3.9: Hiệu quả kinh tế các loại hình sử dụng đất chủ yếu huyện Văn Quan (Tính cho 1ha trong năm 2015)	61
Bảng 3.10: Bảng phân cấp chỉ tiêu hiệu quả kinh tế cho 6 LUT nghiên cứu	65
Bảng 3.11: Một số yếu tố ảnh hưởng tới hiệu quả kinh tế sử dụng đất	66
Bảng 3.12: Tình hình lao động và thu nhập trong nông nghiệp qua các năm	68
Bảng 3.13: Bảng phân cấp chỉ tiêu hiệu quả kinh tế cho 6 LUT nghiên cứu	69
Bảng 3.14: Mức độ ảnh hưởng của cây trồng cho các kiểu sử dụng đất	73
Bảng 3.15: Bảng phân cấp chỉ tiêu môi trường cho các LUT nghiên cứu.....	73